

Asia: VN/23941/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rikoslain 2 c luvun 5 §:n ja henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle rikoslain 2 c luvun 5 §:n ja henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annetun lain muuttamisesta.

THL:n tulosohjaama Vankiterveydenhuollon yksikkö (VTH) vastaa vankien terveydenhuollon palveluista nk. normaalisuusperiaatetta noudattaen. Palveluiden määrään ja laatuun vaikuttavat vankien määrä ja heidän terveydentilansa. Lisäksi VTH suorittaa tarvittaessa erilaisia psykiatrisia arviointeja.

HE:n vaikutusta vankimääriin ei voida ilmoittaa tarkasti, koska sen laskemisessa on huomioitava useita oletuksia. Rikosseuraamuslaitoksen tekemän selvityksen mukaan esitys kohdistuisi vuosittain noin 140 vankiin, päivätasolla vankimäärä lisääntyisi noin 40 vangilla. Tätä vankimäärän arviota on käytetty pohjana, kun HE:ssa on arvioitu VTH:n kasvavaa hoito- ja hallintohenkilökuntatarvetta sekä lääkemäärän ja hoitotarvikkeiden kustannusten kasvua.

Vankimäärän lisääntyessä erityisesti vankiloiden poliklinikoilla työskentelevien sairaanhoitajien työmäärä kasvaa. Esityksen on arvioitu edellyttävän noin kolmen henkilötyövuoden lisäystä sairaanhoitajamäärään, joka tällä hetkellä on noin 100. Yhden sairaanhoitajan henkilötyövuoden kustannus on vuodessa 55 000 euroa. Henkilöstökustannuksia syntyisi siten 165 000 euroa vuodessa.

Lisääntyvästä vankimäärästä aiheutuu myös hallinnollisia lisätarpeita, mistä arvioidaan aiheutuvan 20 000 euron vuosittaiset henkilötyövuosikustannukset. Lisäksi lääke- ja hoitotarvikkeiden tarve lisääntyy suhteessa kasvavaan vankimäärään. Tästä arvioidaan aiheutuvan 44 000 euron vuosittaiset lisäkustannukset. Näin ollen esityksestä aiheutuisi Vankiterveydenhuollon yksikölle kustannuksia 229 000 euroa vuosittain.

Mikäli vankimäärän tosiasiallinen kasvu on arvioitua suurempi, se vaikuttaa suoraan VTH:lle koituviin kustannuksiin.

HE:ssa todetaan, että taloudellisissa vaikutuksissa arvioidut määrärahatarpeet rahoitetaan valtiontalouden kehyspäästösten ja valtion talousarvion mukaisista määrärahoista.

HE:n taustoituksessa vankien asuttamiseen liittyvät tiloihin kohdistuvat paineet on otettu esille. Vankimäärän kasvu vaikuttaa VTH:n potilasmäärään ja siten VTH:n vastaanotto- ja hoito- sekä kuntoutustoimenpiteisiin tarvittaviin tiloihin. VTH toimii Rikosseuraamuslaitoksen tiloissa.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos esittää, että HE:n muotoillun arvion yhteiskunnallisista vaikutuksista voisi kirjata täsmällisemmin nykyisen muotoillun sijaan. Nykyinen muotoilu: ”Esitys vähentäisi nykyjärjestelmässä epäoikeudenmukaiseksi koettuja tilanteita. Esitys lisäisi siten rikosoikeusjärjestelmän oikeudenmukaisuutta ja hyväksyttävyyttä.” Nykyinen muotoilu ei ilmaise kenen tai keiden kannalta koetaan epäoikeudenmukaisuutta tai koettaisiin oikeudenmukaisuutta.

Mikkola Merja
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL